

העותר:

יהונתן ודעי, ת.ז. 061274684

באמצעות עו"ד אלעד לוביץ
המוקד המשפטי, תנועת נאמני תורה ועבודה
רבינוביץ' 33 "בית גיורא", ירושלים
טלפון: 050-7763876, 02-5611761
פקס: 1532-5611761, דוא"ל: elad.lub@gmail.com

- נגד -

המשיבים:

1. מועצת הרבנות הראשית לישראל
2. המועצה הדתית ירושלים
3. הרב אריה שטרן, הרב הראשי לירושלים
4. הרב שלמה עמאר, הרב הראשי לירושלים

עתירה

למתן צו על תנאי

בית המשפט הנכבד מתבקש ליתן צו על תנאי המופנה כלפי המשיבים ומורה להם להתייצב וליתן טעם, כמפורט להלן:

א. מדוע לא תבטל המשיבה 1 את החלטתה מיום 7.8.2000 המורה לרבנים נותני הכשרות שלא להעניק תעודת כשרות למקומות פתוחים בשבת מלבד לבתי מלון, באשר היא ניתנה בחוסר סמכות.

ב. מדוע לא יתנו המשיבים 2-4 תעודת הכשר לבית העסק "באב אל ימן" שבבעלותו של העותר.

כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים בהוצאות העותר במסגרת הליך זה, לרבות שכר טרחת עו"ד.

א. הצדדים לעתירה

1. העותר, יהונתן ודעי, הוא הבעלים של בית העסק "באב אל ימן" הפועל בשכונת רחביה בירושלים. בית העסק מנוהל על ידי העותר תוך הקפדה על הלכות הכשרות. בית העסק פתוח בשבת ומשמש מקום מפגש ושיח למגוון האוכלוסייה בירושלים ומתקיימות בו פעילות חברתית-תרבותית. הפעילות בשבת, ובכלל זה תפעול המטבח, נעשים ללא חילול שבת, במתכונת דומה לאלו של מטבח וחדר אוכל של בית מלון.
2. המשיבה 1, מועצת הרבנות הראשית לישראל, היא הגוף העומד בראש הרבנות הראשית, אשר היא יחידת סמך הכפופה למשרד לשירותי דת. תפקידיה על-פי חוק הרבנות הראשית לישראל, תש"ם – 1980 כוללים: מתן תשובות וייעוץ בענייני הלכה לציבור השואלים; קירוב הציבור לערכי התורה והמצוות; נתינת תעודות כשרות למסעדות, בתי עסק ומוסדות ציבוריים; מתן כשירות לרבנים לכהן כדיינים, רבני ערים ורבנים רושמי נישואין; פיקוח על יבוא בשר כשר לארץ, וכן כל פעולה נוספת הדרושה לביצוע תפקידיה על פי כל דין. המשיבה 2 היא המוסמכת על פי חוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983 (להלן – "חוק איסור הונאה בכשרות") לתת תעודות הכשר (סעיף 2(א1)) וכן לדון בערר לגבי מי שסרבו לתת לו תעודת הכשר (סעיף 12).
3. ביום 7.8.2000 דנה ועדת השבת של מועצת הרבנות הראשית בעניין כשרות עסקים בשבת, והחליטה כך:
לאחר דיון מעמיק בנושא החליטה הועדה כי אין לאשר הענקת כשרות לעסקים הפועלים בשבת וזאת מהסיבות הבאות.
א. בשל בעיות כשרות חמורות שנוצרות עקב חוסר היכולת לפקח על הכשרות במהלך יום השבת והלשכות מצב זה על הכשרות בשאר ימות השבועה.
ב. בשל השלכות העניין על שמירת השבת במדינת ישראל.
ג. אי לכך אנו מורים לרבנים נותני הכשרות לא להעניק את תעודות הכשרות למקומות הפתוחים בשבת מלבד לבתי מלון.

העתק החלטת מועצת הרבנות הראשית מיום 7.8.2000 מצורף כנספח מס' 1

4. המשיבה 2, המועצה הדתית ירושלים, היא הרשות השלטונית האמונה על מתן שירותים דתיים לתושביה היהודיים של העיר ירושלים. בכלל זה מוסמכת המועצה הדתית ירושלים לתת תעודות כשרות לבתי עסק בתחומי העיר.
5. המשיבים 3 ו-4, הרבנים הראשיים לירושלים, הם המוסמכים על פי חוק איסור הונאה בכשרות (סעיף 2(א2)) לתת תעודות הכשר לבית אוכל הנמצא בשטח העיר ירושלים.

ב. חשיבותה העקרונית של עתירה זו

6. קודם שיפרוש את טענותיו, יקדים העותר ויפרוט את הערכים המגולמים בעתירה זו ובבקשתו לקבל תעודת הכשר לבית העסק.
7. "באב-אל-ימן" איננה מסעדה רגילה. מדובר במקום בעל ערך חברתי-תרבותי-יהודי אשר מבקש לשמש זירה של תוכן לצד עונג שבת, עבור מגוון הקהלים המתגוררים בירושלים. לצד הגשת אוכל מציע המקום גם שיחות של מרצים אורחים, פאנלים ודיונים בנושאי רוח, יהדות ותרבות. השמירה על הלכות הכשרות והשבת איננה עניין עסקי נלווה לפעילות, אלא מרכיב מהותי באופי המקום שמארח בו דרך קבע תושבים ירושלמים שומרי שבת ושומרי כשרות, לצד כאלה שאינם.
8. במהלך התקופה בה פעל עד היום, היווה באב-אל-ימן בית לירושלמים רבים, צעירים בעיקר, אשר בזכותו התאפשר להם לסעוד סעודת שבת באווירה נעימה תוך שמירת שבת. בכך נמצא פתרון לאנשים שנמנע מהם

לבשל לעצמם קודם השבת (ומאידך אינם מעוניינים לחלל שבת ולסעוד במקום שאיננו מקפיד על הלכות כשרות).

9. באופן אבסורדי, תרמילאי ישראלי יכול לשוטט בכל העולם – מהמזרח הרחוק ועד לאירופה הקלאסית, ולמצוא כמעט בכל מקום אפשרות לסעוד לסעודת שבת (בד"כ בבתי חב"ד), תוך שהתשלום מוסדר לפני או אחרי השבת. דווקא במדינת ישראל ובירושלים בירתה, נתקלים צעירים אלו במחסור בפתרון עבורם. למרבה האירוניה, במקום שהרבנות הראשית תסייע למלא את הריק שנוצר, היא זו שכופה אותו.

10. יודגש ויובהר כבר בראשית עתירה זו: אין העותר מבקש מן המשיבים לכופף ולו הלכה אחת. בקשתו היא לקבל תעודת הכשר בהתאם לעמידתו בכל הדרישות ההלכתיות, על מנת שיוכל לשרת גם קהלים אשר רואים בתעודת ההכשר של הרבנות תנאי לכשרות בית האוכל.

11. הריק שהותירה הרבנות הראשית בתחום המזון הכשר בשבת מתקיים לא רק בתחום המסעדות. גם על חברות קייטרינג נאסר לפעול בשבת כתנאי לקבל תעודת כשרות. אירועים דתיים רבים מתקיימים בשבת (בר מצוות, שבתות-חתן וכו') ובמסגרתם נערכות סעודות לקהל רב. סעודות אלו מסופקות באמצעות חברות קייטרינג אשר למעשה מפרות את נהלי הכשרות של הרבנות הראשית. לחילופין, חברות קייטרינג נאלצות לוותר כליל על תעודת כשרות של הרבנות ומצטיידות בתעודות מטעם בד"צים פרטיים באופן בלתי חוקי (תעודת כשרות של בד"ץ מותרת רק כתוספת על גבי תעודת כשרות מטעם הרבנות).

העתק נוהל הרבנות הראשית לישראל לעניין כשרות קייטרינג – (עמ' 1 ו-9) מצורף כנספח מס' 2

12. נמצא אם כן שהרבנות הראשית לישראל מקשה על הצרכן הישראלי לצרוך אוכל כשר בשבת.

ג. העובדות הדרושות לעתירה

מיצוי הליכים

13. ביום 2.8.2018 נשלח על ידי העותר מכתב בדואר ישראל למר יהושע ישי, יו"ר המועצה הדתית בירושלים, ברחוב החבצלת 2, ירושלים, ובו בקשה לקבלת תעודת כשרות לעסק אשר בבעלותו.

מכתב שנשלח למועצה הדתית ובו בקשה לקבל תעודת כשרות, מיום 2.8.2018 מצורף כנספח מס' 3

14. משחלפו שלושה שבועות, והמועצה הדתית לא הגיבה לבקשתו של העותר, ביום 22.8.2018, פנה העותר באמצעות הדואר האלקטרוני למר יהושע ישי, יו"ר המועצה הדתית בירושלים. במענה למכתב זה, ביום 23.8.18, השיב מר ישי לעותר כי הם לא קיבלו כל בקשה מטעמו של העותר. באותו המכתב, מר ישי צרף את טופס הבקשה שעל העותר למלא ולשלוח למשרדי המועצה הדתית.

התכתבות העותר עם מר יהושע ישי, יו"ר המועצה הדתית, מתאריכים 22-23.8.2019 מצורפת כנספח מס' 4

15. ביום 27.8.2018, שלח העותר את הבקשה המלאה, ב'מייל חוזר', לכתובתו של מר ישי. באותו היום, קיבל העותר שיחת טלפון ממשרדי המועצה הדתית ובה התבקש לשלם אגרה לשם דיון בבקשתו. המשיב ענה כי בקשתו היא חריגה ויוצאת דופן והוא מעוניין לקבל תשובה ראשונית מגורם מוסמך, על מנת שידע אם יש טעם בתשלום האגרה. יוזמת השיחה השיבה כי היא תעביר את בקשתו לגורם המוסמך.

טופס הבקשה למתן תעודת כשרות שנשלח למועצה הדתית ביום 27.8.2018 מצורף כנספח מס' 5

16. ביום 17.9.2018, ניסה העותר לקבל התייחסות לבקשתו, על ידי יצירת קשר טלפוני עם משרדי המועצה הדתית. לאחר המתנה ארוכה, בה לא קיבל העותר כל מענה, התייאש וניתק את שיחת הטלפון.

17. סמוך לאחר מכן, ביום 20.9.18, ניסה העותר להשיג בשנית את המועצה הדתית, אך גם במקרה זה, לאחר המתנה ארוכה ללא שנענה, נאלץ לוותר.

18. לאחר תקופת המתנה, בה לא קיבל כל תגובה מצד המועצה הדתית, ביום 24.10.18, פנה העותר בשלישית למועצה הדתית. במקרה זה, הצליח העותר להגיע למזכירה. במסגרת השיחה, המזכירה אמרה כי לפי מיטב ידיעתה התקבלה החלטה שלא לאשר את בקשתו של העותר. המזכירה התפלאה כי, למרות הזמן הרב שעבר, אף גורם רשמי לא יצר קשר עם העותר. במסגרת השיחה, ביקש העותר כי גורם רשמי ייצור עימו קשר וימסור לו את תשובתה הרשמית של המועצה הדתית.
19. לא למותר לציין כי חרף הזמן הרב שחלף, אף גורם מטעמה של המועצה הדתית לא יצר קשר עם העותר, ומעולם לא נמסרה לו תגובתה הרשמית.
20. משלא קיבל כל התייחסות מטעם המועצה הדתית, פנה העותר בכתב לרבנים הראשיים של ירושלים (המשיבים 3 ו-4). ביום 9.12.2018 נפגש העותר עם משיב 3, הרב אריה שטרן (רבה האשכנזי של ירושלים). למרות ההסכמות הרבות בין הצדדים, הרב שטרן השיב כי הוא מחויב לנהלי מועצת הרבנות הראשית לישראל, לפיהם אין להעניק תעודת כשרות לעסק הפתוח בשבת.
- מכתבים לרבנים הראשיים של ירושלים, המשיבים 3-4, מיום 11.11.2018 מצורפים כנספח מס' 6**
21. בעקבות פגישתו של העותר עם הרב שטרן, ביום 19.12.2018 פנה העותר בכתב לחברי מועצת הרבנות הראשית, במטרה לקבל את התייחסותם לבקשתו לקבל "אישור חריג" ולקבל את תעודת ההכשר לעסק שלו שכשר ושפתוח בשבת בלי חילול שבת.
- מכתב העותר למועצת הרבנות הראשית, מיום 19.12.2018 מצורף כנספח מס' 7**
22. בעקבות פנייה זו, נפגש העותר עם מר פנחס אדיריה, מנהל מחלקת רשתות שיווק ומסעדות ברבנות הראשית. בפגישתם, השיב לו מר אדיריה, כי אין בסמכותו לאשר את תעודת הכשרות, ובאפשרותו לפנות לרב יעקב סבג, ראש אגף הכשרות הארצי ברבנות הראשית לישראל, שיכול לכנס 'ועדת חריגים' שתאשר את בקשתו.
23. ביום 29.1.2019 פנה העותר למועצת הרבנות הראשית ולרב יעקב סבג. בפנייתו ציין העותר, בהתאם להמלצת מר אדיריה, שבעקבות הסירובים הרבים בהם נתקל עד היום, הוא מבקש לכנס את ועדת החריגים שביכולתה לאשר את בקשתו.
- מכתב לרב יעקב סבג, מועצת הרבנות הראשית, מיום 29.1.2019 מצורף כנספח מס' 8**
24. ביום 5.2.2019 קיבל העותר מענה ממועצת הרבנות הראשית, על ידי מר רפאל יוחאי, סגן ראש אגף כשרות ארצי ומנהל תחום אכיפה. במענה זה נכתב כי ישנה החלטה של מועצת הרבנות הראשית לפיה "אין ליתן תעודת הכשר למקומות הפתוחים בשבת, למעט בתי מלון". נוסף על כך נכתב כי לאחר שסורבה בקשתו לקבל תעודת כשרות, הוא רשאי להגיש ערר למועצת הרבנות הראשית.
- מכתב ממר רפאל יוחאי, מועצת הרבנות הראשית מיום 5.2.2019 מצורף כנספח מס' 9**
25. העותר, שחשב שפנייתו הקודמות למועצת רבנות הראשית (מיום 19.12.2018 ומיום 29.1.2019) מהוות ערר על הסירוב, הגיש ביום 13.2.2019 ערר למועצת הרבנות הראשית, בהתאם לדין ולתקנות.
- העתק בקשת הערר שהגיש העותר למועצת הרבנות הראשית ביום 13.2.2019 מצורף כנספח 10**
- באותו היום קיבל העותר הודעת "וואטסאפ" ממר רפאל יוחאי (סגן ראש אגף כשרות ארצי ומנהל תחום אכיפה אצל ברבנות הראשית לישראל, אשר עימו נפגש בעבר), בו כתב לו כי הערר התקבל במשרד.
- צילום בקשת הערר חתומה "נתקבל" בידי הרבנות הראשית, מיום 13.2.2019 מצורף כנספח מס' 11**
- צילום הודעת "וואטסאפ" ממר רפאל יוחאי מיום 13.2.2019 מצורף כנספח מס' 12**
26. בכל התקופה הארוכה שעברה ממועד הגשת הערר (למעלה מ-100 יום), לא קיבל העותר כל התייחסות ממועצת הרבנות הראשית או ממי מטעמה (למעט הודעת הוואטסאפ שהוזכרה לעיל).

27. משחלף פרק הזמן הקצוב בחוק למועצת הרבנות הראשית להשיב על הערר ומשלא קיבל כל התייחסות לערר שהגיש, הבין העותר כי מיצה את המהלכים העומדים לרשותו והסירוב ליתן לו תעודת כשרות עודנו בתוקפו. על כן נאלץ לפנות לבית המשפט הנכבד בעתירה זו, לשם תיקון העיוות.

ד. הטיעון המשפטי

ד.1 הסמכות לתת תעודת הכשר – מחייבת

28. חוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983 קובע מיהם המוסמכים לתת תעודת הכשר:

2. (א) אלה רשאים לתת תעודת הכשר לענין חוק זה:
  - (1) מועצת הרבנות הראשית לישראל או רב שהיא הסמיכה לכך;
  - (2) רב מקומי המכהן במקום שבו נמצא בית האוכל, מקום השחיטה או מקום הייצור של מצרד;

29. החוק אמנם נוקט במילים "רשאים לתת תעודת הכשר", אך אין להסיק מכאן כי בעלי הסמכות רשאים להפעילה כראות עיניהם, ולהימנע ממתן תעודת הכשר בלא טעם שבדין. יפים לעניין זה דברי השופט אהרון ברק, כתוארו אז:

"אין רשות מינהלית רשאית להימנע מהפעלת סמכויות הרשות שבידה להתקנתה של חקיקת משנה בלא כל טעם ענייני כדיון. המינהל פועל במסגרת החוק, וכל החלטה משלו חייבת להתקבל במסגרת החוק, ועל-פי שיקולים כדיון"

בג"ץ 297/82 עזרא ברגר נ' שר הפנים, לז' (3) 029 (1983)

30. החלטה להימנע מהפעלת הסמכות, דהיינו – שלא לתת תעודת הכשר, כפופה כמו כל החלטה מנהלית לכללים המקובלים בדבר סבירות, הגינות, תום-לב, היעדר שרירות והפליה, כפי שפסק הנשיא דאז שמגר:

"גם כאשר מדובר על סמכות שבשיקול-דעת, אין היא נטולת מסגרת נורמטיבית. על כל שימוש בשיקול-דעת מינהלי חלים הכללים המקובלים בדבר סבירות, הגינות, תום-לב, היעדר שרירות והפליה ואמות מידה כיוצא באלה... משמע, לא רק הפעלת סמכות בנסיבות שבהן הפעלתה אינה סבירה, אלא גם הימנעות מהפעלת סמכות שבשיקול דעת בשל טעמים בלתי סבירים, יכולה להוליך למסקנה כי ההימנעות מפעולה היא בטלה"

בג"ץ 3094/93 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל, מז' (5) 404 (1993).

31. מהמקובץ לעיל עולה כי המשיבים מחויבים להפעיל את סמכותם הקנויה להם בחוק ולתת תעודת הכשר לכל בית עסק העומד בדרישות.

ד.2 על הדרישות לעסוק בכשרות המזון בלבד

32. את מסגרת השיקולים הרלוונטיים למתן תעודת כשרות הגדיר המחוקק בבירור, בסעיף 11 לחוק איסור הונאה בכשרות, תחת הכותרת "סייג לשיקולים":

"11. במתן תעודת הכשר, יתחשב הרב בדיני כשרות בלבד."

33. על אף שלשון החוק ברורה, נדרש בית המשפט פעמים מספר לסוגיה זו, ופסק פעם אחר פעם שאין לרבנות או למי מטעמה סמכות לשקול שיקולים שאינם קשורים בכשרות המזון בעת החלטה על מתן תעודת הכשר:

"...חובה על המשיבים לעשות הבחנה בין אותן הוראות הלכתיות, הקשורות במישרין בכשרות המזון, שבהן מותר להם להתחשב בהפעלת סמכותם על-פי סעיף 11 לחוק איסור הונאה בכשרות, ובין נושאים אחרים, אשר עליהם להתעלם מהם בהקשר זה, אף אם ניתן למצוא לגביהם הדרכה ואסמכתא בהלכה".

ובהמשך, שם :

"קל וחומר שאין המשיבים רשאים לקחת בחשבון היבטים הזרים לחלוטין לנושא כשרות המזון"

השופט בך בבג"ץ 465/89 אילנה רסקין נ' המועצה הדתית ירושלים, פ"ד מד(2) 673

וכן דברי השופט אור, שם :

"החוק בא לענות על הצורך בשמירה על אותו "גרעין קשה" של דיני כשרות המזון - ייצורו, הכנתו והגשתו - ולהבטיח, שתעודת הכשר תינתן רק למי שמקפיד על אלה, ללא קשר למידת שמירתו של אותו בעל עסק על דיני הלכה אחרים, בין באורחות חייו הפרטיים של מבקש תעודת הכשר ובין באופן ניהולו את בית עסקו, כל עוד אין בכך לפגוע בכשרות המזון הנמכר או המוגש על-ידיו"

וכן :

"בבואה לשקול אם להעניק תעודת הכשר אם לאו, על הרבנות הראשית לקבוע אם הבשר הינו כשר על-פי דיני הכשרות של ההלכה היהודית בעת יבואו ארצה. אם התשובה לכך חיובית, עליה ליתן את תעודת הכשר."

השופט אור בבג"ץ 5009/94 מישראל בע"מ נ' מועצת הרבנות הראשית, מח(5) 617 (1994)

34. עולה מכאן כי הן לשון החוק והן ההלכה הפסוקה, קבעו באופן ברור את מתחם שיקול הדעת של הרבנות בבואה ליתן תעודת הכשר : אם המבקש עומד בתנאים הנכללים ב"גרעין הקשה" של דיני הכשרות – עליה לתת לו תעודת הכשר.

3.ד אין קושי הלכתי מיוחד במתן כשרות במקרה הנדון

35. המועצה הדתית ירושלים חתומה על תעודות כשרות של למעלה מ-100 בתי מלון בירושלים. מדובר בבתי עסק המגישים אוכל בשבת, תוך העסקת משגיחי כשרות ועמידה בכל הדרישות ההלכתיות של המשיבים.
36. למה ייגרע שמו של העותר מרשימת בעלי העסקים הכשרים? במה נופל בית העסק שלו מכל בית מלון אחר בעיר? האם העובדה שהעותר מפעיל חדר אוכל מבלי להחזיק בחדרי אירוח רלוונטית לעניין מתן כשרות?
37. יודגש – העותר מבקש לפעול בדיוק באותן דרכים בהן פועלים בתי המלון הכשרים. האוכל יחומם ויוגש לסועדים באותם אמצעים כשרים והתשלום ייגבה באותן שיטות (לפני השבת או אחריה). לא רק שאין קושי מיוחד בהפעלת המקום במתכונת של בית מלון, אלא שהדבר אף פשוט יותר. כל הבעיות הכרוכות בחילול שבת בחדרי האירוח ובמתקנים השונים שבבתי המלון – אינן מתקיימות במקרה של העותר.
38. מקרה דומה של בקשת תעודת הכשר למסעדה פתוחה בשבת תוך שמירת שבת נידון בעבר בבית המשפט העליון בבשג"ץ 627/95 אוכל יהודי אמיתי בע"מ נ' הרב ישראל יפת (פורסם בנבו, 04.01.1996) (להלן - "עניין מסעדת אלימלך"). לדברי השופט טל, בעניין זה, הקושי הוא טכני – מציאת אכסניה למשגיח למהלך השבת (מדובר היה בבית עסק בשכונת פלורנטין תל-אביב) :

"בין השאר טענו העותרים להפלייתם לרעה לעומת בתי מלון המקבלים עודות הכשר למרות היות מסעדותיהם פתוחות בשבת. מסתבר שההכשר תלוי בהשגחה קפדנית של המאכלים שלא יוכנו ולא יחוממו תוך חילול שבת. דרוש איפוא משגיח הנאמן על המשיבים שיהא נוכח

בשבתות במקום, ונוכחות כזו מצריכה אכסון המשגיח. דבר זה ניתן להשיג בבתי המלון וקשה לספקו בהשגחה על מסעדה.

39. בעניין מסעדת אלימלך הגיעו הצדדים להסכמה על דרך העסקתו של משגיח כשרות ובית העסק אכן קיבל **מרבנות תל אביב תעודת הכשר כולל ליום השבת**. הסדר זה השתבש בהמשך בשל חריגה של בית העסק מההתחייבויות שלו, ועל כן הוסרה ממנו הכשרות.

40. המסקנה העולה מהדברים ברורה – המכשול הרלוונטי היחיד העומד בין בית העסק לבין תעודת ההכשר הוא מציאת פתרון טכני להתייצבות משגיח כשרות בבית העסק בשבת. היות שבית העסק נשוא העתירה שוכן בלב העיר ירושלים, מדובר במכשול פעוט. אין טעם בדין להפלות בינו לבין עשרות בתי המלון הכשרים הפועלים בקרבתו מדי שבת.

41. כדי לסבר את האוזן, וכדי ולהסיר מלכתחילה טענות בדבר קושי הלכתי במתן כשרות למסעדה בשבת, יציין העותר כי קיימות ברחבי העולם מסעדות רבות הפתוחות בשבת ומגישות אוכל כשר תוך שמירה על הלכות שבת. מסעדות אלו, חלקן עצמאיות וחלקן מסונפות לארגונים כגון בתי חב"ד, משרתות אלפי יהודים שומרי שבת וכשרות מדי שבת. בין הסועדים בהן ניתן למצוא יהודים מכל הקשת הדתית, ובכלל זה חרדים.

ד. אין לקשור בין כשרות בימות החול לבין הפתיחה בשבת

42. לצורך העניין, נניח כי מדיניות המשיבים להפלות בין בתי מלון הפועלים בשבת לבין מסעדות כאלו היא מדיניות לגיטימית, הנחה מרחיקת לכת המנוגדת לחוק ולפסיקה. האם משמע שיש למשיבים סמכות למנוע כשרות לימות השבוע מבית עסק שמתנהל בהתאם להלכות הכשרות?

43. הנושא הונח לפתחו של בית המשפט בבג"ץ 11157/03 **אירוח גולן בע"מ נ' הרבנות הראשית לישראל** (פורסם בנבו, 05.09.2007) (להלן – **"עניין אירוח הגולן"**), אלא שבאותו מקרה בית העסק לא ניהל מטבח שומר-שבת. בית המשפט אמנם הכשיר את שיקול דעתם של המשיבים שלא לתת תעודת הכשר לימות השבוע, אך תלה זאת באופן מפורש בכך שבית העסק **מחלל שבת** ופוגע בכך בגרעין הקשה של הלכות הכשרות:

"הלכה פסוקה היא כי דיני השבת יכול שיהיו חלק מן "הגרעין הקשה" של דיני כשרות שניתן לשקול אותם בעת קביעת כשרותו של עסק... לעומת זאת, שיקולים הלכתיים רחבים של שמירת שבת או שמירה על דיני הלכה אחרים אינם יכולים להוות שיקולים רלוונטיים בקביעת כשרותו של בית עסק.

עולה מכך, שאם סבורה הרשות המוסמכת כי בית-עסק הפועל בשבת אינו יכול לעמוד בגרעין קשה של הלכות כשרות כיוון שפעולתו במהלך השבת פוגעת בכשרות המזון המוגש בו, ורק מן הטעם הזה, רשאית היא למנוע ממנו את תעודת הכשרות."

השופטת נאור, כתוארה אז, עניין אירוח הגולן.

44. אלא שהמקרה שלפנינו שונה מהותית מעניין אירוח הגולן. כאן מדובר בבית עסק שומר שבת המפעיל את המטבח במתכונת של בית מלון כשר, ולא מתקיימת פגיעה בהלכות הכשרות. למשיבים אין אפוא עוגן להיאחז בו בבואם לסרב להעניק לו תעודת הכשר לימות השבוע.

45. למען הסר ספק, ככל שלמשיבים ישנם תנאים הלכתיים מיוחדים לעניין ניהול המטבח בשבת, הם מוזמנים להעבירם לידי העותר כדי שיבצע בחפץ לב את ההתאמות הנדרשות. תנאים כאלה לא נמסרו עד כה.

ה. סיכום וסוף דבר

46. לאור כל המקובץ לעיל, עולה בבירור כי סירובם הקטגורי של המשיבים להעניק תעודת הכשר לבית העסק של העותר חורגת מהסמכות המוקנית להם בחוק וסותרת את הפסיקה בנושא. על המשיבים להתחשב רק בשיקולים הקשורים בדיני כשרות בבואם להחליט אם להעניק תעודת הכשר. המשיבים לא טענו כלפי העותר טענות בתחום דיני הכשרות, ותלו את סירובם בהפעלת בית העסק בשבת.
47. פעילות בשבת בהתאם לכללי ההלכה אינה פוגעת בדיני הכשרות, ומשכך אסור היה למשיבים לשקול אותה במסגרת ההחלטה על מתן תעודת הכשר.
48. בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיבים ליתן טעם מדוע לא יעניקו תעודת הכשר לבית העסק של העותר, וכיצד טעם זה מתיישב עם הוראות החוק והפסיקה.
49. כן מתבקש בית המשפט להורות לרבנות הראשית לישראל לבטל את החלטתה מיום 7.8.2000 המורה לרבנים נותני הכשרות שלא להעניק תעודת כשרות למקומות פתוחים בשבת מלבד לבתי מלון.
50. בית המשפט הנכבד מתבקש לחייב את המשיבים בהוצאות העותר, לרבות שכר טרחת עורך דין בצירוף מע"מ בגינו כדין.
51. עתירה זו נתמכת בתצהירו של העותר, מר יהונתן ודעי.

כ"ח אייר תשע"ט,

2 ביוני 2019

ירושלים

אלעד לוביץ, עו"ד

ב"כ העותר